

OCTAV BANCILA

1907

PE URMELE LUI

1907

După cum v-am mai spus, adunarea „Pe urmele lui 1907”, începută la Flămânzi, continuă. Jurnalul trece de la o unitate la alta. Iar acum... acum a ajuns la Ruginoasa. O grupă a clasei a VII-a a mers la moș Ion Zegan. Iată discuția lor:

— Moșule, am auzit că ai luat parte la răscoală: te rugăm, povestește-ne cum a fost.

— D-apoi cum să fie, dragii moșului. Greu. O duceam ca vaș de noi! În sufletele noastre mocnea durerea, revolta. Tot auzeam că în alte părți oamenii s-au sculat împotriva boierilor. Numai iacă într-o dimineață vine și la noi un grup de oameni. Veneau tocmai din Flămânzi. Când am auzit din gura lor ce se întâmplase prin alte sate, n-am mai stat pe gânduri. Cu toții am mers la curte.

Melița, arendașul moșiei noastre, a chemat însă armata. Și pînă aici ne-a fost! După ce ne-au bătut bine, ne-au încărcat în niște vagoane de boi și am pornit.

— Da' cu eliberarea?

— Eh, stai, ta-o cu încetinelu'. Așa cum vă spuneam, am pornit. Și mergem noi... pînă la Pașcani. Aici

ne trage pe linia moartă. În vagoane eram mulți. Nemîncați, înșeptați, bătuți. Cum stam așa, numai ce auzim niște ciocănituri: cioc, boc. Apoi, în șoaptă: Pregătiți-vă de fugă. Și vagonul se puse în mișcare. Nu pricepeam nimic. Ciocănituri, șoapte, și acum plecăm... Dar iată că vagonul se oprește nu departe de gară, ciocănarii dau năvală, sparg ușile, rup lacățele și... ne slobozesc.

Atunci a început încăierarea. Jandarmii, care între timp prinseseră de veste, trag, ai noștri fug, ceteriștii strigă. Se făcuse o învălmășeală! Pe mulți i-a schilodit atunci. Iar uități-vă la piciorul ăsta al meu, de atunci e țepăn.

— Și gata?

— Da' de unde! Ne-au prins, ne-au băgat din nou în vagoane și am luat drumul Fălțiceniilor. Ce crezi, era glumă? Acolo era închisoare mare, că eram... slavă domnului!

— Moșule, mai cunoști vreun ceferist, unul din cei...

— Care m-au slobozit, nu? Ba bine că nu. Pînă mai am, cînd mă duceam la oraș, mă întâlneam cu

Proletari din toate țările, uniți-vă!
La luptă pentru cauza Partidului Muncitoresc Român fii gata!

Scinteia pionierului

ORGANUL COMITETULUI CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI MUNCITOR

Anul VIII nr. 21 (581) * miercuri 13 martie 1957 * 4 pag. 15 bani

unul Petru, Valter Petru îi zice. Ce oameni! Au suferit atîta pentru noi! Că, să vezi, după ce am ajuns noi la închisoare, numai ce se deschide ușa și ni-l aduce și pe ei. Ce ne-au mai vorbit acolo! Că ei făceau parte din mișcarea socialistă, erau și în sindicat. Cînd au văzut jandarmii că ne-au făcut un bine închizîndu-ne laolaltă, ne-au despărțit.

— Moșule, dar cit ai stat acolo?

— „Acolo”? da, copii. Acolo am stat două luni și jumătate. Și cit ne-au mai bătut... Ne luau pe fiecare.

— Mă, cit pămînt vrei? Cinci hectare. Și ne dădea atîtea bețe, pînă ce lungimea lor făcea cinci hectare. O!... Ne mai lua și în rîs. La capî răscoalei cîcă le dădea o moșie întreagă. Ii schilodea, nu alta.

— Moșule, dar cine mai era de la noi?

— Apoi voi n-aveți de unde ști, taică. Eram alde Toader Dumitru, Costache Hanciu, era și bunică-tu, Totoi. Eram o gloată. Ne-au dat drumul taman în vară. Pămîntul nemuncit, de mîncare — nimic. Am intrat slugi cu ziua și noi, ce era să facem?

Și moșul rămase pe gânduri. Copiii au înțeles că lupta nu se sfîrșise aici, că treziseră în sufletul lui amintiri, revolta față de acele vremuri. Încet, în vîrfurile picioarelor, au plecat lăsîndu-l cu gîndurile sale.

Geta COSTIN

A apărut un afiș

La gazeta de perete a apărut un afiș. Pionierii s-au grăbit să vadă ce scrie în el. „Participați cu toții la sărbătorirea celei de a 50 a aniversări de la izbucnirea răscoalei din 1907” citi cineva cu glas tare. Imediat după asta, la colectivul de conducere al unității au început să sosească propuneri:

— Să pregătim o seară literară cu tema aceasta.

— Și un colț închinat răscoalei.

— O expoziție cu cele mai frumoase și sugestive desene ale pionierilor, cu aspecte din lupta răsculaților.

Toate aceste propuneri au început să devină fapte.

Corul unității repetă acum „Cîntec pentru 1907”. Un grup de pionieri alege fotografii, taie din ziare imagini ale răscoalei și așează „Colțul 1907”. Tinerii artiști amatori ai unității, ca Mandric Elena, Enache Georgeta pregătesc recitări.

Desenatorii cei mai iscușiți înfățișează în desenele lor aspecte din lupta răsculaților. Cu cele mai bune se va pregăti expoziția din camera pionierilor.

Așa se pregătesc pionierii de la Școala medie nr. 1 din Bacău pentru aniversarea răscoalei din 1907.

Grupa de pompieri

— Foc! — se aude o voce.

Formația de pionieri începe echiparea. Conducătorul grupei privește la ceas.

— Gata, pornim. — Focul se întinde... Trebuie să ajungem la timp.

Astfel se desfășoară la noi lecțiile despre incendii și prevenirea lor,

cu două frîngiți pe un turn destul de înalt. Formația noastră lucrează cu precizie nu numai la concursuri ci și în comună, atunci cînd este nevoie

Petru GANTNER șef al formației de pionieri pompieri — comuna Sintana — Oradea

Au încolțit semintele

În răsadniță au încolțit primele seminte. Grădina e săpată, parcelată. Griul ramificat a crescut de toată frumusețea. Știți de unde îl avem? Tocmai din regiunea Timișoara.

Aceasta însă e o poveste veche. Încă din toamnă am scris la G.A.C.

Peșchia, tovarășei inginer Vulpă Lulia, și i-am cerut împrumut seminte. Iar acum, acum toate observațiile, toate greutățile

despre echiparea și dez echipare în caz de izbucnirea vreunui foc.

Grupa noastră, a pionierilor pompieri, a fost înființată în 1956 și nu avea decît 7 pionieri. Astăzi sistem împărțit în două grupe. Am participat și la un concurs, la Cernei, cu celelalte formații din regiune. Noi am cîștigat premiul I.

Ne-am întrecut și cu cei din Pincota. Formația noastră a fost bine pregătită. Eu am reușit în numai 75 secunde să montez singur toată pompa. La concursul raional de la Chișinău-Criș formația a lucrat strălucit. Eu am coborât

le împărțim. Împreună poate vom reuși să-l adaptăm regiunii noastre.

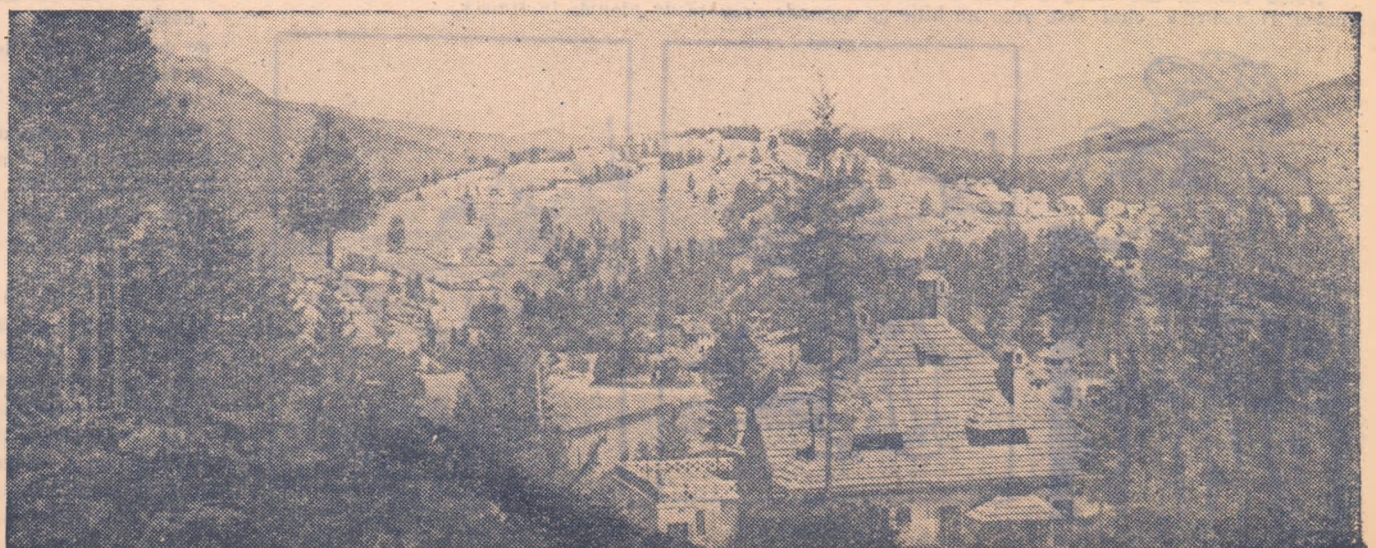
Viorica CRISTU cl. a VII-a, Școala medie mixtă Vasile Roaită

Peste păduri de brad,
Sub soarele de-amiază,
Scinteii albastre cad,
Cu tremurată rază...

Apar cu scîlpăt viu,
Ca trestii-le-n lacuri
Și-adorm într-un tîrziu,
În albele cerdacuri...

Gheorghe TOMOZEI

„PROFESORII” DIN GARDENRICHIA

De când și-a redobândit independența, scuturând jugul colonialismului englez, marele popor al Indiei depune strădani însemnați pentru înflorirea economică și culturală a patriei sale. Sarcina aceasta este grea însă, pentru că robia colonialistă de secole a lăsat urme adânci, întinse. Una din aceste triste moșteniri e neștiința, analfabetismul. Pentru a înălțura răul, conducătorii Indiei au pornit o largă acțiune de construire a cit mai multe școli în sate și orașe. Numărul școlilor sporește de la an la an. Mii și mii de învățători tineri și înimoși au pornit spre satele depărtate, pentru a lumina copiii. Totuși, față de numărul mare al neștiutorilor de carte, aceasta nu e încă de ajuns. În multe, foarte multe școli, copiii, în lipsă de bănci, șed pe dușumele. În alte locuri, lecțiile se țin sub cerul liber. Iar alții nu au de loc posibilitatea de a învăța. Tânăra generație s-a trezit însă la o viață nouă, slova cărții a devenit pentru ea o dorință arzătoare. Copiii știu că va veni vremea când vor avea destule școli; dar, până atunci, ce să facă? Unii dintre ei au și găsit soluția. E vorba de micii locuitori ai cartierului muncitoresc Gardenrichia, din Calcutta. Marinarii, care cuturează țări și mări, le-au povestit copiilor de aci despre pionierii din țările socialiste, despre minunata lor viață. Și în 1955, la Calcutta, a luat ființă primul detașament de pionieri din India. El numără azi 104 membri, copii ai textilierilor și marinarilor din Gardenrichia. E adevărat, pionierii indieni nu au iacă uniforme, cravate sau insignă. Dar faptele lor sînt demne de stimă și admirație. Fîndcă, ascultați: din acești 104 copii, numai 30 au posibilitatea să mergă la școală. Ceilalți nu. Și atunci detașamentul a luat inițiativa să înființeze o „școală pionierescă”. În anumite zile, în locuri dinainte stabilite, copiii sosesc la ora fixată, înarmați cu caiete și creioane. Rolul de profesori și l-au luat cei 30 de pionieri care învăță la școli adevărate. Conștiințioși și mintri de răspundere lor, cei 30 de „profesori” predau și camarazilor lor, punct cu punct, lecțiile învățate de ei la școală. Și activitatea pionierilor din Calcutta nu se mărginește la alt. Ei au alcătuit un ansamblu de cîntece și dansuri naționale, cu care dau spectacole în fața muncitorilor...

Titlul de pionier e un titlu de cinste. Și primii pionieri ai Indiei îl merită din plin.

IN A 8-A ZI A PORNIT TURBINA

În hala de jos, uriașele rotative alergau grăbite, lăsînd în urma lor valuri nesfîrșite de hîrtie. Zgomotul mașinilor nu se întrerupea nic. o clipă. Deodată, tropotul lor cadu în slăbi. Roțile din ate, sulurile, benzile transportoare se opriră parcă sleite de puteri. Se lăsa o liniște grea, apăsătoare. O voce puternică spurse deodată tăcerea:

— A umblat careva la contact? Pentru ce s-au oprit mașinile?

Curînd o veste se răsîndi ca fulgerul în fabrică: în urma unui scurt circuit, una din turbinele fabricii de hîrtie și celuloză din Zărnești fusese scoasă din uz. Cealaltă turbină nu izbutea să satisfacă în întregime cerințele întreprinderii.

În fața tabloului, acolo unde coteau cablurile principale de distribuție, izbucnise un incendiu de la un scurt circuit; răpăiau explozii, care se succedau neîntrerupt. Un fum înecăcios se ridica mereu de la flăcările ce lîngeau lacome învelișul de smoală al cablurilor groase prinse de zid. Intrară în funcțiune extinctoarele automate fixate în grinzi; azvîrleau din belșug o spumă ca enie. Nu trecu mult și pericolul era înlăturat.

În biroul directorului combinatului, secretarul de partid propuse să fie chemat Ion Rădăcină, secretarul organizației de bază U.T.M.

— E vorba de o sarcină grea, așa cum n-am avut pînă acum. Ne-am gîndit să încredințăm brigăzii de electricieni a lui Purcăroiu repunerea în funcțiune a turbinei. Ne puteți ajuta așa ca în nouă zile lucrarea să fie isprăvită?

Rădăcină stătu cîteva clipe pe gînduri, apoi răspuse:

— Desigur! Poate chiar în mai puțin de nouă zile. Merg să stau de vorbă cu băieții...

Cînd în mintea fiecăruia din brigadă planul acțiunii deveni limpede, cînd fiecare știa

precis ce are de făcut într-o săptămîna. Într-o zi, într-o oră și chiar în minutele următoare, porniră la treabă. Onoarea combinatului, angajamentul luat în întrecere de către colectiv era în minile tinerilor. În opt zile vor termina totul. Mai întii vor dezgropa cablurile; după ce vor verifica trîinicia lor, te vor introduce din nou în uzină, pe un drum mai scurt, pentru a compensa porțiunea de cablu scoasă din uz.

Responsabilul brigăzii avu o clipă de ezitare. El nu era utemist. „Oare ceilalți îl vor urma?” Ion Rădăcină însă l-a privit în ochi și l-a îmbărbătat.

Băieții au lucrat din răsputeri...

Se lăsase o noapte friguroasă, așa cum sînt de obicei nopțile de primăvară în munți. Zărneștiul era acoperit în ceață. Orele alergau cu repeziciune spre ziuă. Horia Purcăroiu lucra la capetele terminate ale cablului. Aveau 32 de ore de muncă neîntreruptă. Îi era cald. Își scoase salopeta, apoi se dezbrăcă pînă la brîu, pentru a învinge fierbîntea efortului. În minte îi ciocăneau cuvintele: „În cea de a opta zi vom porni turbina”...

Macrea Vioara a țipat tare și prelung. Sprijinit într-un col, Horia zăcea în nesimțire. Ochii îi erau înroșiți, mult ieșiți din orbite, fața îi se întunecase. Pe umăr avea lipit un fir de 390 volți. Horia era electrocutat. Îl traseră fulgerător deoparte și firul se dezlipi. Purcăroiu își reveni la dispensarul fabricii. Negreala din obraz se topea. Ochii îi redeveniră albaștri. Se sculă și întrebă mirat cum de a ajuns acolo. Sora îi povesti. La început tăcu, apoi deodată sări în sus.

— Mă duc!

Străbătu în fugă coridorul, în timp ce sora îl striga disperată pe medic.

Horia munci alte 32 de ore, neîntrerupt, alături de brigada sa. În a opta zi, combinatul lucra din plin. Horia privea fericit turbina. Apropiindu-se de el, Ion Rădăcină îi vesti:

— Pregătește-te, băiete, să te primim în U.T.M.!

Povestea brigăzii de eroi de la Zărnești e bine cunoscută astăzi în fabrică, iar tinerii care vin pentru prima oară aci să lucreze, să învețe o meserie, își propun să ajungă și ei odată să fie alți de stîmțați ca Horia Purcăroiu și tovarășii săi.

M. ZONIS

RADIO GLOB

● Dulles, secretarul de stat american, a cerut statelor care fac parte din organizația militară atlantică să împiedice plecarea tineretului la Festivalul de la Moscova. După părerea lui Dulles, probabil, acesta este un mijloc de a se asigura colaborarea între popoare!

● Imperialismul britanic primește zilnic lovituri grele. După Iordania, care l-a izgonit pe generalul Glib Pașa și a denunțat tratatul militar cu Anglia, guvernul Libiei a cerut și el revizuirea tratatului dintre cele două

țări. De fapt, aceasta înseamnă desființarea bazelor militare engleze de pe teritoriul libian.

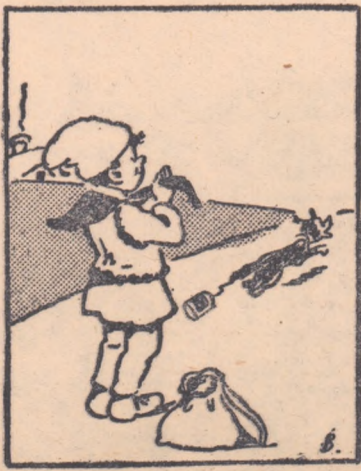
● Germania occidentală și Elveția au hotărît să recruteze în armată și femeile. Prin acest sistem, numai în Elveția vor fi înrolate 320.000 de femei.

● Zilele trecute, în Palatul de cultură al oamenilor muncii din Pekin, a fost inaugurată expoziția „R.P.R. pe drumul construcției socialiste”. Expoziția înfățișează, în fotografii și machete, importante cuceriri ale

industriei socialiste, agriculturii, științei, culturii și realizările sociale din țara noastră.

● Doi băieți din Arlington (S.U.A.) în vîrstă de 13 și 11 ani, și-au omorît tatăl. Copiii nu suferă de vreo boală mintală. Ei nu au făcut însă altceva decît să aplice practic emisiunea: „Cum poți ucidă un om și scăpa de cadavru” pe care au vizionat-o la una din emisiunile postului de televiziune american. Cu astfel de mijloace educă tîndra generație conducătorii Statelor Unite!

Daisa Florian din clasa a VII-a de la Școala de 7 ani din com. Ighiu, raionul Alba Iulia, regiunea Hunedoara, cînd face vreo năzbitie își ascunde cravata de pionier în traistă...

...și cînd treaba a fost gata și-a legat la loc cravata...

Știința Șarpele scamator

Scamatorii pot „înghiți” săbii, brice, și alte obiecte de acest fel. Nimeni însă n-a avut ocazia să vadă cum înghițe un scamator... o minge de fotbal! În Africa se pot însă întîlni astfel de scamatori. Ei sînt denumiți „mîncătorii de ouă”.

Pentru acești scamatori, un ou de pasăre este cît o minge de fotbal pentru un om. Scamatorul din Africa este șarpele „dasipeltis scaber”. Corpul lui, de grosimea unui deget, ajunge în lungime doar la 70 cm.

Dasipeltis este foarte pretențios în ceea ce privește hrana, de aceea un naturalist francez l-a poreclit „Lucullus”, după numele unui conducător de oști roman care organiza ospețe alese.

Dar cum este cu puțință ca un șarpe atît de subțire să înghiță un ou de cîteva ori mai mare decît gîttelel său?

Toată „scamatoria” constă în aceea că dasipeltis poate să-și deschidă larg cavitatea bucală. Cele două jumătăți ale maxilarului său inferior se depărtează mult una de cealaltă —

datorită elasticității țesuturilor care le unesc. În felul acesta, șarpele este în stare să înghiță obiecte mari. El își trage buzele peste ou, fără ca cei cîteva dințișori (vreo 5-6 la număr) să-l împiedice.

...O găină ușuratică și-a lăsat oul fără pază. Ca din pămînt, apare dasipeltis. Se poate să renunțe la un asemenea prînz gustos? Mîncăciosul șarpe, căscîndu-și gura, înhață prada. Ceea ce face șarpele înghițînd oul este de-a dreptul fantastic. Oul se mișcă încet spre fundul gîtteleului, care se umflă ca un balon. După aceea intră în acțiune „menghina” — vertebrele din față ale dasipeltis-ului. Ele apasă oul, coaja se sparge și conținutul gustos se scurge în stomac... Apoi șarpele scuipă afară coaja spartă.

K. ZAMOȘKIN

La școala unde a învățat

LUDOVIC MINSCHI

Școala nr. 8 din Oradea arată ca oricare școală din țară... Clase, coridoare, cancelarie, hărți și altele... Și cu toate acestea nu poți intra aici fără să simți un „ce” deosebit. E greu să explici de unde provine. Poate colțul lui Ludovic Minschi dă naștere unei anumite atmosfere solemne. Dar nu, nu-i numai asta. Și în finuta flecăruie plină de ghicești ceva deosebit. S-ar putea spune un fel de mindrie. Și se pare că asta e. Mindria de a face parte din unitatea care poartă numele utecistului Ludovic Minschi.

Se simte asta în fiecare colț al școlii, la orelle de curs, în recreație, în activitatea unității.

E o mare rușine să nu știi lecția. Frunțile se încrunță atunci când năzbiturile vreunui intruc măsură. În activitatea unității apar mereu lucruri noi: concurs al prietenilor matematicii distractive, cerc de mandoline, cerc de croitorie și mai ales multe acțiuni vesele și interesante.

Se simte prezența lui Minschi mai ales în

clasa a VII-a. Într-una din băncile acestei clase a stat cindva și Ludovic, Loți. Acum, acest loc e ocupat de cea mai bună elevă din școală, și în același timp președinta unității. O cheamă Danciu Maria. De curind, Danciu a fost primită în rândurile uteciștilor.

Din colțul lui Minschi, ochii utecistului te privesc stăruitor. Se pare că acești ochi văd prețutindeni, deși în întreaga școală nu se află decât un singur tablou.

Sub tabloului lui Minschi, pe o masă, stau înșirate o seamă de lucruri: o carte despre Ludovic, o foaie matricolă, mai multe fotografii, însemnări ale copiilor. Lucrurile strîns de pionieri cu dragoste și mîngăie.

Am dorit mult să stau de vorbă cu cel care cercetează trecutul aceleia al cărui nume îi poartă unitatea. Într-o zi, dorința mi-a fost îndeplinită. Se aflau de față mulți copii. Fiecare și-a adus aminte de câte o întâmplare legată de colțul lui Minschi. Micile lor povestiri le voi reda cuvînt cu cuvînt.

Coleg de școală

(Ce-au aflat Colomeț Elena și colegele sale de la tatăl lui Sandu)

Într-una din zile, am aflat de la Sandu Katz dintr-a III-a B, că tatăl său a fost coleg de școală cu Ludovic Minschi. L-am rugat să ne invite acasă la el. Ne-a invitat bucuros. Chiar în după amiaza aceea am făcut cunoștință cu tovarășul Katz. E un om foarte cumsecade. Am stat de vorbă împreună mai bine de două ceasuri. Ne-a povestit multe despre Loți.

— Pe atunci Loți avea 16 ani, ne-a spus dînsul. Era un băiat brunet, bine făcut. Îi plăcea întotdeauna să umbie îngrijit îmbrăcat. Era foarte tăcut și retras. Întotdeauna judeca mult pînă să spună o vorbă. Nu îngăduia nimănui să-și bată joc de el. Înfrunța cu demnitate înghimfarea copiilor de bogătași. Noi, cei săraci, țineam foarte mult la Loți. Întotdeauna cuvîntul lui era lege. Adeseori ne întîlneam pe cîmp, în afara orașului și discutăm despre sarcinile uteciștilor din școala noastră. De multe ori Loți ne citea din cărțile pe care le aducea Erjiko ascunse în căptușeala halnii.

— Dar cine-i Erjiko?... Trăiește și acum?
— Da, trăiește. Ea a luptat multă vreme alături de Loți. Azi e profesoară la Școala sanitară. Dacă vă duceți pe acolo, întrebați de tovarășa Elisabeta...

La despărțire, tatăl lui Katz ne-a făcut unul din cele mai frumoase cadouri pe care ni le-ar fi putut face: ne-a dăruit o fotografie din anii săi de școală. În mijlocul colegilor e și Loți. Am privit cu emoție fotografia îngăbenită de vreme. De sus, din ultimul rînd, ne privea o față veselă: l-am recunoscut fără greutate pe Loți. Această fotografie o vom păstra cu sfințenie.

Dirz și neînfricat

(din documentele detașamentului 4).

În documentele găsite de detașamentul clasei a VI-a se află multe date care vorbesc despre ultimele zile ale vieții lui Loți.

„În zorii zilei de 27 ianuarie 1935, pe biroul lui Popovici „borșoul”, unul din călăii principali ai siguranței din Oradea, se găsea un nou dosar, pe care scria cu litere mari, de-o șchioapă: „Cazul Ludovic Minschi”.

Curios să-l cunoască pe „bolșevicul” care l-a dat atât de mult de lucru, șeful porunci ca Minschi să fie imediat adus la el.
— A, bună ziua. Avem onoarea să vă salutăm... V-așteptam!...

— ...?!

— Poate vreți să ne onorați cu câteva cuvinte.

— ...?!

— Viilga, fii te rog amabil și servește-i domnului un „aperitiv”.

— Înțeles, dom' șef.

Și împreună cu Estegar și Frențiu, Viilga îl legă cobză apoi, virindu-i o coadă de mătură între miini și picioare, toți trel îl așezară pe Minschi pe două scaune. Corpul se răsuci venind cu picioarele în sus. Au început să-l bată la tălpi. Se distrau cu toții, pe rînd. Din tălpile umflate se prelingeau suvițe de sînge.

— Minschi, gema ușor, își mușca

limba.

— Și zi așa, n-ai fost tu la Helga cu multiplicatorul? N-ai împărțit tu manifeste?... Malan!

În ușa biroului apăru un alt copoi.

— Malan, domnul vrea să-și vadă prietenul. Cheamă-l te rog.

— Stamatiad, rosti Minschi printre dinți, clad văzu individul adus de gardian. Ticălosul...

— Ce te mai prefaci, și așa se știe acum, spune Stamatiad. Tu-ai dus multiplicatorul pe malul Crișului, la ponton. Nu-ți mai amintești cînd am lucrat amindoi toată noaptea la manifeste?

— Minți. Nu te-am văzut în viața mea, nici nu știu unde e Helga.

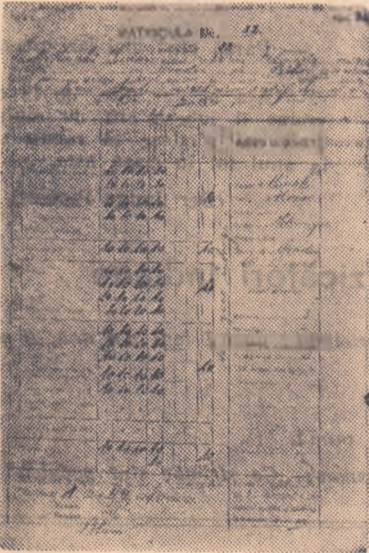
— Păcat că nu recunoști. Am vrut să te salvez...

Minschi n-a vrut să vorbească. A fost dus din nou în camera de tortură din beciul siguranței. I-au strivit degetele cu ușa, l-au călcat în picioare. Tot corpul îi era numai vinătăi.

În noaptea de 30 spre 31 ianuarie, deci la numai 5 zile de la arestarea sa, Minschi s-a stins din viață, fără să fi spus măcar un singur cuvînt.

Vestea morții lui s-a răspîndit din celulă în celulă. Într-un moment de neatenție a gardienilor, cineva a deschis o fereastră care dădea spre strada principală. O voce s-a auzit, pînă departe:

— Oameni, opriți-vă, zbirii siguranței au omorît un tovarăș de-al nostru. A murit Ludovic Minschi!

Matricola lui Minschi, cel mai silitor elev din clasă.

Ludovic Minschi în mijlocul colegilor săi din cl. a IV-a primară (dreapta sus).

ERJIKO

(De vorbă cu cea mai bună prietenă a lui Loți)

Mi-aduc aminte ca acum. Era o noapte întunecoasă. Trecuse de ora 11...

Profesoara se opri pentru o clipă. Priveam cu atenție culele adînci de pe fruntea ei.

...Deodată aud două ciocănituri în ușă. Știam cine era: Loți.

— Erji, mi-a șoptit el repede, ia hîrțile astea. Exact peste 30 de minute să fii cu ele în dreptul celui de-al cincilea felinar de pe malul Crișului. O să întîlnești un tîndăr înalt și slab, cu o șapcă neagră în mînd. Cînd te va întreba: „Cunoașteți cumva unde vine strada Tache Ionescu?”, tu să-i răspunzi: „Desigur, o luați înainte, apoi prima la dreapta”. Ii predai hîrțile și plecă imediat mai departe.

Nici azi nu știu ce cuprîndea acel sul Bănuiesc că manifeste. Cu Loți mă întîlneam mai mult seara. În timpul zilei era foarte ocupat. El era secretarul U.T.C.-ului și apoi făcea parte și din Comitetul Județean Bihor al Partidului Comunist.

În ochii profesoarei jucau lacrimi. Vedeam cu toții cît de greu îi era să-și amintească de vremurile acelea. După câteva momente de tăcere, reluă șirul povestirii:

În ajunul zilei de 1 mai 1934, mă plimbam cu Loți prin dreptul fabricii de spirt. Deodată, el se opri și se uită o clipă la mine.

— Iată, Erji, ce turn înalt, tmi spuse el arătîndu-mi unul din turnurile fabricii.

N-am înțeles atunci ce rost avea acea observație a lui. Peste câteva zile însă am aflat că, în zorii zilei de 1 mai, sus pe turnul fabricii, a fost înălțat steagul roșu.

Matricola 32

(povestirea pionierei Danciu Maria)

Cînd am aflat că în arhiva școlii se găsesc documente referitoare la Minschi, am alergat într-un suflet la tovarășul director. Dînsul ne-a dat voie să căutăm. Așa că, împreună cu Cearnău Viorel, Molnar Ana și încă vreo cîțiva colegi, am început să cercetăm toată arhiva din dulapurile secretariatului. Am dat peste o mulțime de anuare vechi. Pe toate le-am răsfoit, filă cu filă. După cite știam noi, Minschi a intrat în școală în anul 1921. Acest anuar lipsea din colecție. În schimb l-am găsit pe cel din 1923, în care era trecut și numele lui. Așa dar, în 1923, Loți

învăța în clasa a II-a primară. Numele lui l-am mai întîlnit la sfîrșitul fiecărui anuar, pînă în 1930. În anuarul din anul următor, Minschi nu mai era trecut. În 1931 el fusese exmatriculat din școală.

Pe cînd aranjam arhiva la loc, Costinescu Augustin a găsit un registru cu matricole din 1926. L-am răsfoit cu toții curioși să vedem dacă nu cumva vom da și peste matricola lui Minschi. Am găsit-o. Avea numărul 32. Ne-a cuprins un sentiment de mindrie. La toate obiectele, Loți avea numai nota 10. Pe atunci, nota cea mai mare.

Pagina

Fata plinge-ncetișor,
C-a pierdut un măștișor.
Il primise de la buna,
Semăna cu luna.
L-a cătat pe ulicioară
Pînă către seară.
Fată mică, fată mică,
Ochii Ńi-i ridică:
Colo între cele stele,
Galbene mărgele,
Și-a aprins acum cununa
Măștișorul de la buna
Și e însăși luna.

Elena DRAGOȘ

SPORT

Campionatele mondiale de tenis de masă

Impunătoarea sală „Royal Sport Hall” din Stockholm a fost arhiplină joi cînd s-a deschis cea de a 24-a ediție a campionatelor mondiale de tenis de masă. În lupta pentru cucerirea celor șapte titluri puse în joc, au început lupta sportivi din 36 de țări, printre care R.P.R., Japonia, R.P. Chineză, Anglia, R.P.F. Iugoslavia R. Cehoslovacă, R.P. Ungară, Suedia etc.

Reprezentativele țării noastre, confirmînd buna lor valoare, au cucerit în primele două zile victorii categorice în toate meciurile susținute. Astfel, formația feminină alcătuită din Angelica Rozednu și Ella Zeller, a cîștigat cu același scor (3-0) în fața echipelor Finlandei, Irlandei, Iugoslaviei, Poloniei și Suediei. Băieții noștri au învins și ei, pe rînd, cu 5-0 echipele Luxemburgului, Scoției, Bulgariei și Portugaliei. Duminică însă, ei au fost nevoiți să cedeze cu 5-2 în fața puternicet reprezentative a R.P. Chineze. ieșind în felul acesta din lupta pentru cucerirea Cupei Swaythling (echipe băieți). În schimb echipa feminină și-a continuat seria succeselor învingînd cu scorul de 3-0 reprezentativele Coreei de Sud, Franței și Austriei.

Mai rămăsese de jucat meciul cu echipa feminină a R.P. Chineze. Miza era mare. Cine-l cîștiga se califică în finala Cupei Corbillon, alături de echipele Japoniei și Angliei.

Duminică seara sala era arhiplină ca de obicei. La una din mese se disputa acest meci. Toate privirile erau îndreptate într-acolo. După două ore de luptă, scorul era egal: 2-2. În cel de al cincilea set a apărut la masa de joc perechea Rozeanu-Zeiler. Dînd dovadă de multă măiestrie în minuirea paletelor, cele două reprezentante ale noastre au reușit să cîștige setul, calificîndu-se în felul acesta în finala Cupei.

La ora cînd aceste rînduri se află în tipografie cele două reprezentante ale noastre joacă meciul decisiv.

Păcală și FANFARON-înteleptul

La Păcală vine odată Fanfaron-înteleptul, primarul satului, și-i zice:

— Măi Păcală, faci cu mine o prinsoare?
— Fac.
— Bine, ia-ți despre ce e vorba. Dacă în trei zile dezlegi ceea ce n-a fost niciodată legat, innozi ceea ce nu se poate innoda și scoti apă de unde nu s-a scos niciodată apă, să știi că eu mă spînzur. Dar, dacă nu reușești să faci toate astea trei la un loc, să știi că te spînzuri tu.

— Bine! incuviîntă Păcală. Să fie așa cum zici. Fanfaron-înteleptul se bucură nespun în sine sa, căci găsisse în sfîrșit mijlocul de a scăpa lumea de Păcală, fără ca cineva să-l aibă pe conștiință. Ba se gîndea că pentru treaba asta va primi și o mare răsplătă.

— Fabulă —

După trei zile, Păcală se înfățișă primarului.
— Ascultă, zise Păcală. Pasăre de apă cu pene de pădure.
— Ei, ce e asta? întrebă cu mirare Fanfaron-înteleptul.
— Ce să fie! O ghicitoare. Toată lumea știe că ghicitoarea n-a fost niciodată legată și totuși eu o dezleg. Pasărea de apă cu pene de pădure e corabia.
Primarul se făcu alb la față ca varul.
— Ai dreptate, incuviîntă el înăbușit. Innoadă acum ce nu se poate innoda.

Păcală scoase din buzunar un furtun, îl umplu cu apă și-l legă la capete. Apoi făcu din el un nod. După ce-l lăsă să înghețe, tăie furtunul în lung și-l desprinse ușor de pe gheață.

— Ia-ți, zise Păcală, apa nu se poate innoda, și totuși eu am innodat-o.

Fanfaron-înteleptul înghiți în sec și se făcu și mai alb la față.

— Așa este! fu el nevoit să incuviînteze. Scoate tu acum apă de unde nu s-a scos niciodată apă.

Păcală luă un pahar și stoarse în el un strugure.

— Toată lumea știe, zise el, că în struguri este apă. Și totuși nimeni n-a scos vreodată apă din ei, ci vin.

Fanfaron-înteleptul n-avu încotro și se spînzură.

Se spune că de atunci umblă vorba: Îngîmfatului îi merge cît îi merge, dar pînă la urmă cade victimă propriei sale îngîmfări.

Vasile BIRGAOANU

JOCURI

E PESTE TOT!

ORIZONTAL: 1. Culmea culmilor | 2. Stau pe tocurea | 3. Odgon lung, cu ajutorul căruia se trag de pe mal vasele în susul apei. — Animal polar, cu „copac” pe frunte | 4. Crestături la... o piesă de șah | 5. Împărțiri geologice. — De ce?... fără cap! | 6. Punct cu...coadă! — Georgeta S. Haralambie. 7. Un fel de scrisoare scurtă (pl.) 8. Nu plînge, dar îl doare. — Ține caii, Nicolae! 9. Și pe față și pe dos tot neted e. — Are cap, dar n-are pe cap. 10. Perioadă de înălțare!

VERTICAL: 1. Niș'e... trecătoare. — Și sec și gol! 2. Nici scrisoare, nici carte poștală. — Specialitatea iernii. 3. Singurul vultur din... E! — Nu-s rare. 4. Ca gheața. — Fructe preparate într-un anume fel și păstrate la borcan. 5. Este pe jumătate. — Ceea ce li se cuvine persoanelor mai în vîrstă. 6. Muscă afurisită care pune vitele pe goană — Interjecție. 7. Cu ochii deschiși! Stivă dimensionată. 8. Moșul buclucaș care umblă pe la gene. — Pietre în „scolci”

Iepurele mincinos

FABULA ÎN PROZA

Întîlnind la marginea pădurii un ren, iepurele se lăudă:

— Uite, chiar acum am întîlnit pe cărarea asta doi elefanți uriași.

— Dar pe aici nu trăiesc elefanți, observă renul.

— Oare? — se miră sincer iepurele. Zău, asta n-am mai știut-o!

V. ȘUMOV

(Din revista „Ogoniok”)

Pretext

— Tată, degeaba te uiți la mine. Nu există alt profesor mai bun ca al nostru.

— Parcă pînă mai ieri ziceai altfel...

— Așa e, dar uite, de la o vreme îl iubesc atît de mult, încît mă gîndesc să rămîn și la anul tot în clasa asta.

(Der Junge Pionier)

Proverbe și zicători indiene

Nu rupe în pripă firul unei prietenii; dacă-l legi din nou, o să aibă un nod.

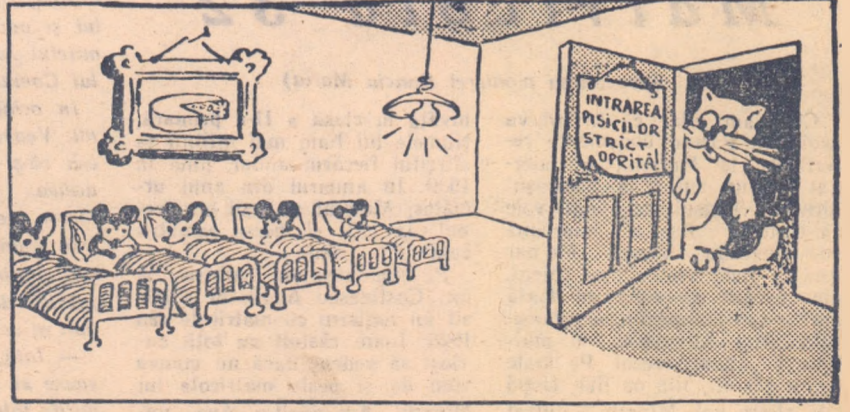
Nu-ți astîmper! setea cu rouă.

Unii sînt orbi la ochi, alții la inimă.

Cel care nu știu să danseze spun: „Ce strîmbe sînt podețele!”

FAMILIA CHI!

MOTANUL: — Zimbiți vă rog! UN ȘOARECE: — V-am spus eu că s-ar putea să nu știe carte?